

Europees burgerinitiatief - STOP DE KOOIEN – END THE CAGE AGE

p/a Compassion in World Farming Nederland - Groenestraat 294 - 6531 JC Nijmegen - g.laugs@ciwf.nl

Mw. C. Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft:
Europees Burgerinitiatief End the Cage Age - Stop de Kooien

Nijmegen, 15 mei 2020

Geachte mevrouw Schouten,

Het Europees Burgerinitiatief ECI(2018)000004 'End the Cage Age - Stop de kooien', dat de Europese Unie oproept het gebruik van kooien in de Europese veehouderij te verbieden (bijlage 1) heeft inmiddels de validatiefase doorlopen. Het initiatief heeft 1,4 miljoen gevalideerde steunbetuigingen behaald en in 18 EU-lidstaten (vereist 7) de drempel voor het aantal geldige steunbetuigingen overschreden. Daarmee voldoet het ruimschoots aan de wettelijke voorwaarden voor een geldig Europees Burgerinitiatief. In december zullen wij het initiatief en de steunbetuigingen daarom officieel indienen bij de Europese Commissie en bij het Europees Parlement.

In Nederland verkreeg het initiatief 153.958 geldige steunbetuigingen (bijlage 2).

Het burgerinitiatief wordt in Nederland ondersteund door de volgende NGO's:

Bont voor Dieren, CAS-International, Compassion in World Farming (initiatiefnemer), De Dierenbescherming, Dier en Recht, Eyes on Animals, foodwatch, Varkens in Nood, VIER VOETERS, Wakker Dier en World Animal Protection.

Namens hen en het burgercomité willen wij u nu vragen het initiatief in de EU te ondersteunen en bij de Commissie aan te dringen op wetgeving die het gebruik beëindigt van kooien in de veehouderij.

Daarbij willen wij graag de volgende overwegingen naar voren brengen:

Kooien zijn schadelijk voor het welzijn van dieren en in strijd met de principes van de EU

Het Verdrag over de werking van de EU stelt dat de lidstaten: *"ten volle rekening houden met hetgeen vereist is voor het welzijn van dieren als wezens met gevoel ..."*¹

Richtlijn 98/58 over de bescherming van landbouwhuisdieren stelt bovendien dat

---

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>

*"De bewegingsvrijheid die past bij het dier (...) mag niet op zodanige wijze worden beperkt dat het dier daardoor onnodig lijden of letsel wordt toegebracht"*².

Wetenschappelijk onderzoek laat echter keer op keer zien dat alle kooisystemen die in de Europese veehouderij in gebruik zijn onnodig lijden veroorzaken³.

Stoppen met kooien past in kringloopvisie

Het natuurlijke gedrag van veel landbouwdieren is bij uitstek circulair. Koeien, kippen en varkens zoeken voedsel, zetten dit om in voor mensen eetbare producten en houden de bodem gezond en vruchtbaar. De introductie van kooien in de veehouderij onderbrak deze cyclus en scheidde de leefomgeving van dieren van hun (natuurlijke) voedselbronnen. De productie van veevoer werd eveneens een grootschalig en industrieel proces dat deels zelfs plaats vindt in andere werelddelen. Daarmee zijn kooien een van de steunpilaren van een lineaire veehouderij waarvan u zelf aangeeft dat deze niet langer meer robuust en houdbaar is. In haar zienswijze 'De Staat van het Dier' stelt de Raad voor Dierenaangelegenheden: *"een vernieuwd veehouderijsysteem in de kringlooplandbouw moet alle dieren aantoonbaar voldoende ruimte bieden, omgevingsverrijking bieden voor het uiten van natuurlijk gedrag en lichamelijke ingrepen aan dieren overbodig maken"*⁴. In kooihuisvesting kan nooit aan deze voorwaarden worden voldaan. Daarom mag het beëindigen van het gebruik van kooien naar onze mening niet ontbreken in de uitwerking van uw kringloopvisie.

Het beëindigen van kooihuisvesting biedt toekomst en perspectief

Diverse landen in de EU hebben het gebruik van kooien in de veehouderij al verboden. Zo zijn kooien voor vleeskonijnen al verboden in Oostenrijk en per 2025 in België. Alle kooien voor legkippen zijn verboden in Luxemburg en vanaf 2025 ook in Duitsland. Kraamkooien voor zeugen zijn al niet meer toegestaan in Noorwegen, Zweden en Zwitserland. Ook buiten de EU besluiten steeds meer staten het gebruik van kooien in de veehouderij te verbieden.

Bovendien besluiten steeds meer grote bedrijven in de voedselsector over te schakelen op producten waarvoor geen dieren in kooien gehouden zijn. Met name voor eieren is er sprake van een stormachtige ontwikkeling. Ook de Rabobank⁵ signaleert deze wereldwijde trend naar 'cage free' producten en adviseert de Nederlandse sector zich te richten op de consumentenvoorkeur in Noordwest Europa (vrije uitloop en biologisch). Voor kooi-eieren voorspelt de Rabobank een sombere toekomst.

Europese wetgeving die het gebruik van kooien in de veehouderij beëindigt bevestigt en versnelt deze trend, draagt bij aan een gelijk speelveld en hoort een belangrijk onderdeel te zijn van de 'Farm to Fork strategy' die op dit moment ontwikkeld wordt.

Betere, alternatieve huisvestingsystemen zijn al in gebruik

Voor alle kooien in de (Nederlandse) veehouderij zijn goede alternatieven beschikbaar en in gebruik. Nederland liep voorop bij de ontwikkeling van scharrelstallen voor legkippen en bij het ontwikkelen van systemen voor groepshuisvesting voor dragende zeugen. En diverse varkensvermeerderaars boeken goede resultaten zonder kraamkooien, bijvoorbeeld in het Pro Dromi systeem.

In voorgaande decennia heeft Nederland een voortrekkersrol gespeeld bij het vernieuwen, en diervriendelijker maken van diverse huisvestingsystemen in de veehouderij. In lijn daarmee verzoeken wij u het burgerinitiatief 'End the Cage Age – Stop de Kooien' in de EU te ondersteunen.

Graag zouden wij aan u persoonlijk een kopie van het certificaat waaruit het aantal Nederlandse steunbetuigingen blijkt willen overhandigen en daarbij de kansen die het burgerinitiatief biedt voor de

---

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A31998L0058>

³ Bijvoorbeeld: Ongerief bij rundvee, varkens, pluimvee, nertsen en paarden, WUR 2011, <https://edepot.wur.nl/190225>

⁴ <https://www.rda.nl/publicaties/publicaties/2019/10/04/de-staat-van-het-dier>, pag 61

⁵ <https://www.rabobank.nl/bedrijven/cijfers-en-trends/veehouderij/legpluimveehouderij/>

realisatie van dierenwelzijn in de kringlooplandbouw nader willen toelichten. Wij hopen daar in de komende maanden, zodra de Covid-19 situatie het toe laat, toe in de gelegenheid te zijn.

Uiteraard zien wij met grote belangstelling uit naar uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Mede namens de Nederlandse organisaties die het burgerinitiatief ondersteunen

Geert Laugs

Lid van het burgercomité voor het Europees burgerinitiatief

Directeur Stichting Compassion in World Farming Nederland

Bont voor Dieren, Sandra Schoenmakers, directeur

CAS International, Marius Kolff, directeur

Dierenbescherming, Bert van den Berg, programmamanager veehouderij

Dier & Recht, Frederieke Schouten, directeur

Eyes on Animals, Lesley Moffat, directeur

foodwatch Nederland, Nicole van Gemert, directeur

Varkens in Nood, Frederieke Schouten, directeur

Wakker Dier, Anne Hilhorst, manager campagneteam

World Animal Protection, Dirk-Jan Verdonk, algemeen directeur

VIER VOETERS, Petra Sleven, directeur

Bijlagen:

- Tekst burgerinitiatief
- Certificaat BiZa met aantal geldige handtekeningen